Presuda optuženima u slučaju Zvornik 7

Organizacija za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE), Kancelarija Visokog Predsatvnika (OHR), Misija Ujedinjenih nacija za Bosnu i Hercegovinu (UNMIBH) i Kancelarija Visokog Komesara za ljudska prava (OHCHR) oštro osuđuju presudu koju je donio Okružni sud Bijeljina na ponovljenom suđenju optuženima u slučaju Zvornik 7.

Ovaj slučaj se odnosi na suđenje sedmorici Bošnjaka koji su pobjegli poslije pada Srebrenice i krili se na teritoriji Republike Srpske skoro godinu dana. Dana 12. decembra 1998. godine Okružni sud u Bijeljini im je izrekao presudu. Optužnica protiv trojice optuženih koji su bili terećeni za posjedovanje oružja je već ranije povučena. Ostali optuženi su proglašeni krivim za ubistvo četvorice Srba koji su sjekli drva kao i jednog Bošnjaka, koji je bio sa njima dok su se krili. Trojica optuženih, uključujući jednog od njih kome je suđeno u otsustvu, su proglašeni krivim, a četvrti je proglašen krivim za pokušaj ubistva. Dvojica optuženih su dobili kaznu od 20 godina zatvora, jedan je dobio 11 godina, a treći, kome se sudilo u otsustvu, je dobio kaznu od 10 godina zatvora.

Međunarodna zajednica je pažljivo pratila ovaj slučaj tokom cijelog krivičnog postupka i duboko je razočarana donešenom presudom koja ne može imati zakonskog uporišta u izvedenim dokazima. Jedini dokaz koji povezuje optužene sa ubistvima za koja se terete su njihova priznanja data u istražnom postupku. Očito je da se Sud oslonio na ta priznanja uprkos jakim dokazima da su optuženi bili zlostavljani i da su priznanja iznuđena. I međunarodno pravo i pravo Republike Srpske zabranjuje iznuđivanje izjava kao i upotrebu iznuđenih izjava kao osnova za donošenje sudskih presuda.

Najnovija presuda je došla poslije niza očito političkih odluka i povreda odredaba postupka u ovom slučaju. Međunarodna zajednica je izrazila ozbiljnu zabrinutost zbog navodnih maltretiranja u toku istražnog postupka i bila je jednoglasna u osudi prvostepenog postupka, zasnovanog na ozbiljnim povredama međunarodnih standarda za pravedno suđenje. U toku postupka je bilo i proceduralnih odgoda. Iako su optuženi bili uhapšeni u maju 1996. godine prvostepena presuda je donešena tek godinu dana kasnije, a ponovljeno suđenje je počelo tek godinu dana nakon toga. Zbog ovih odugovlačenja trojica optuženih koji su još u zatvoru nalaze se u zatvoru već više od dvije i po godine.

Međunarodna zajednica takođe želi da navede da je na jednom skupu sudija, samo nekoliko dana prije nego je ponovljeno suđenje završeno i presuda donošena, Ministar pravde Republike Srpske iznio mogućnost razmjene zatvorenika koja bi se odnosila na optužene u slučaju Zvornik 7. Ovo očito inicira dalja pitanja u vezi legitimiteta ove presude kao i nezavisnosti sudstva u Republici Srpskoj uopšte.

Iako presuda još nije izrađena u pismenoj formi, presuda koju je usmeno izrekao Okružni sud u Bijeljina je jasno u suprotnosti sa međunarodnim standardima i predstavlja korak nazad za vladavnu prava u Republici Srpskoj. Međunarodna zajednica apeluje na Vrhovni sud da brzo i efikasno razmotri ustavna, zakonska, kao i pitanja dokaznog postupka, sadržana u žalbama na ovu presudu.